

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: 639

ASIA: _____

Ministeri Osastoan raportti

Helsinki 3/11 1945

7/11-45

5

632

Katsaus poliittiseen tilanteeseen Argentiinassa.

Argentiinan nykyinen poliittinen pula ei ole mikään satunnainen ilmiö, vaan pikemminkin viimeinen rengas pitkässä poliittisten kriisien ketjussa. Maan nykyinen hallitus on sotilaskaappauksen tulos. Ja vaikkakin maan korkein oikeus on sen tunnustanut, maan laajat piirit pitävät sitä laittomana. Osoitukseksi siitä, millä tavalla tilannetta arvostellaan, mainitsen seuraavan esimerkin. Keskustelin siitä aivan äskettäin presidentti Irigoyen'in viimeisen ulkomistlerin Oyanarten kanssa, joka oli joku aika sitten palannut maahan 15 vuotta kestäneen enemmän tai vähemmän pakollisen ulkomailleolon jälkeen. Hän radikaalisen puolueen aktiivisena jäsenenä lausui, että maan kaikki hallitukset ovat laittomia jälkeen vuoden 1930, jolloin kenraali Uriburu kukisti radikaalisen hallituksen.

On myönnettävä, että tämä käsitys on tavallaan oikeutettu, sillä myöhemmin vuosina 1930 ja 1937 toimitetut vaalit, joiden tuloksena tasavallan presidenteiksi valittiin ensin kenraali Justo ja sitten tohtori Ortiz, olivat johdetut. Toisin sanoen, hallitus määräsi ennakoilta vaalien tuloksen. Tämä merkitsi sitä, että viranomaiset tavalla tai toisella pitivät huolta virallisten ehdokkaiden äänimäärästä. Tämä tapahtui m.m. siten että merkittiin osa äänestäjiä käyttäneeksi äänioikeuttaan, vaikka niin ei olisi tapahtunutkaan, jolloin äänestävät tulivat hallituspuolueen hyväksi, taikka pantiin myös kuolleet äänestämään virallisia ehdokkaita. Elleivät nämä toimenpiteet osoittautuneet riittäviksi, piti

postilaitos, jonka haltuun vaaliurnat jäivät, lopulta huolen toivotusta tuloksesta. Samoja menettelytapoja käytettiin yleisesti myös maakuntavaaleissa.

Tällä tavalla maan suurtilallispiirejä edustava konservatiivinen eli kansallisdemokraattinen puolue, kuten nimi virallisesti kuuluu, piti valtaa käsissään eräitten radikaalisten ainesten tukemana aina kesäkuun 1943 sotilaskaappaukseen saakka. Näihin entisiin radikaalisiin aineksiin kuuluivat myös presidentit Justo ja Ortiz sekä Nobel-rauhanpalkinnon saajana tunnettu ulkoasiainministeri Saavedra Lamas.

Kieltämättä radikaalien johtajana Irigoyenin viimeinen presidenttikausi oli hyvin kaotettua, mutta se ei kuitenkaan oikeuttanut vastapuoluetta pitämään valtaa käsissään vaalipetosten avulla. Lähin seuraus tästä oli, että kongressin toiminta lamautui kokonaan näinä vuosina keskittyen lähinnä vain kiivaisiin puolueriitoihin vaalien laillisuudesta, syytöksin ja vastasyytöksin. Kuvaavaa on, että kongressi jätti näinä vuosina m.m. kahta lukuunottamatta kaikki ulkovaltain kanssa tehdyt kauppasopimukset ratifioimatta.

Presidentti Ortiz entisenä radikaalina pyrki kyllä palaamaan rehellisiin vaaleihin ja siinä suhteessa oli olemassa eräitä tervehtymisen merkkejä, mutta parantumaton sairaus pakotti hänet heinäkuussa 1941 luovuttamaan vallan varapresidentti Castillolle ja keskeytti siten tämän suunnan. Sisäpoliittisesti presidentti Castillon loppuaika oli melkoisen vaikea edessä olevien presidentinvaalien takia, jolloin suuntariidat olivat hajoittaneet koko hallitsevan konservatiivisen puolueenkin.

Tällainen oli tilanne, kun muuan upseeriryhmä kukisti presidentti Castillon hallituksen kesäkuussa 1943, hajoitti kongressin ja otti maan hallituksen käsiinsä. Sen jälkeen presidenttien, hallituksen jäsenten sekä maakuntain kuvernöörien ja hallitusten jäsenten vaihdokset ovat seuranneet tavattoman nopeasti toisiaan johtuen johtavien upseeripiiri- en keskinäisestä erimielisyydestä, kilpailusta ja kateudesta. Huoleti voidaan sanoa, että viimeiset kaksi vuotta ovat olleet yhtämittaista, keskeymätöntä pulaa aiheuttaen tavatonta sekaannusta maan hallinnossa.

Valtaan tullessaan sotilashallitus ilmoitti kunnioittavansa maan perustuslakia ja ennen pitkää toimeenpanevansa vaalit. Viimeksi uusi tämän lupauksen tasavallan nykyinen presidentti kenraali Farrel heinäkuussa pitämässään puheessa. Lykätessään niiden toimeenpanoa nykyinen hallitus on ollut sikäli oikeassa, että eräät ennakkotoimenpiteet, kuten siviilirekisterin tarkastus, ovat välttämättömät vaaliväärinkäytösten välttämiseksi. Mutta hallituksen toinen, samaa tarkoittava toimenpide nim. poliittisia puolueita koskeva laki, epäonnistui kokonaan ja kiihoitti vain yleistä mielipidettä. Ajatus sinänsä ei ollut uusi ja ehkäpä hyvinkin oikeutettu, sillä siitä oli aikanaan sosialidemokraattinen senaattori Palacios jättänyt kongressille lakiehdotuksensa. Hallitus olisi varmaan saanut tunnustusta, jos se olisi omaksunut hänen suosittamansa tien, mutta se uskoi omiin asiantuntijoihinsa, jotka laativat erinomaisen laajan ja yksityiskohtaisen lain, jonka kaikki tuomitsivat yksimielisesti aivan mahdottomaksi. Näiden vaalilupausten täytäntönnäpönnölle oli sillävälin

hallituksen omassakin keskuudessa kohonnut voimattomalta näyttävä este, nimittäin sen oma sotaministeri ja maan varapresidentti, eversti Peron. Hän oli keskeisimpiä henkilöitä siinä everstiryhmässä, joka muodosti johtavan aineksen kesäkuun vallankaappauksessa vuonna 1943. Hän tuli ensin sotaministeriön kansliapäälliköksi, myöhemmin samalla sosialihallituksen päälliköksi ja sittemmin helmikuussa 1944, kun silloinen varapresidentti, sotaministeri kenraali Farrel pakotti presidentti Ramirezin eroamaan, tullen itse hänen seuraajakseen, sotaministeriksi ja myöhemmin varapresidentiksi.

Eversti Peron herätti aluksi huomiota eräillä natsi-henkisillä puheilla ja esitelmillä, jotka aiheuttivat erittäinkin Washingtonissa paljon pahaa verta. Sisäpoliittisesti hän oli erittäin toimelias sosialihallituksen päällikkönä pyrkien nopeilla toimenpiteillä parantamaan työväen tilaa. Ennen pitkää kävi kuitenkin selville, että eversti Peron tavoitteli tasavallan presidentin asemaa. Hänen sosiaalisten reformien sa tarkoitus on ilmeisesti ollut luoda hänelle työväen piirissä suopea mieliala. Samassa mielessä on hän lähestynyt eräitä radikaaleja piirejä, joiden keskuudesta hallitusta viime aikoina täydennettiin. Samaan suuntaan on hänen hyväksyneen harjoitettu varsin häikäilemätöntä mainostusta, ja jos presidentti Farrel puhuu vaalien puolesta, niin varapresidentti Peron jarruttaa, sillä hän ei ole vielä valmis niitä varten.

Vähän ennen lähtöäni tapahtui ent. presidentti, kenraali Rawsonin pidätys syytettynä vallankaappaus Hankkeista ja maajulistaminen uudelleen piiritystilaan. Sen jälkeen on tapahtunut eversti Peronin pidätys, karkoitus ja juhlallinen paluu

takaisin valtaan, s.o. varapresidentin paikalle. Katsoisin kuitenkin, että tämä on kaikesta huolimatta ohimenevä ilmiö. Erään Buenos Airesin johtavan kadun varrelle ilmestyi seinin tänä vuonna, muutama kuukausi takaperin, korkein kirjaimin kirjoitus: "Peron on kansan mukana", johon parin päivän päästä tuli seuraava jatko: "mutta kansa ei ole Peronin mukana". Ja siinä se teksti oli vielä paikallaan jättäessäni Buenos Airesin.

Eräässä v. 1940 lähettämässäni raportissa lausuin, että jos Argentiinassa toimitettaisiin vilpittömät vaalit, niin niiden tuloksena radikaalinen puolue palaisi valtaan ja maa liittyisi avoimesti liittolaismaiden puolelle. Radikaalien valtaan paluun ovat maan konservatiivit kaikin keinoin estäneet, kuten eräs huomattava oikeistopoliitikko minulle avoimesti lausui. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että radikaalisen puolueen aika on tullut. Vaalit on ennen pitkää toimeenpantava. Radikaalit ovat edelleen maan voimakkain puolue ja on hyvin kyseenalaista, onnistuisiko Peron aikaansaamaan niiden, samaten kuin muidenkaan puolueiden keskuudessa sellaista hajaannusta, että vaaleista muodostuisi hänen voittonsa.

Tällainen on nykyisen pulan sisäpoliittinen luonne suurin piirtein esitettynä. Mutta sillä on myös ulkopoliittinen taustansa.

Nykyisen maailmansodan puhjetessa Argentina julistautui puolueettomaksi seuraten siten edellisessä maailman sodassa presidentti Irigoyenin omaksumaa politiikkaa, jolle perinteelle maa virallisesti halusi pysyä uskollisena. Siihen viittasi Argentiinan asenne jo edellisessä vuonna Limassa pidetyssä

panamerikkalaisessa konferenssissa. Tämän kannan sikloinen presidentti Ortiz omaksui salaamatta silti myötätuntoaan liittolaismaita kohtaan, joihin kuului Argentinan suurin ja tärkein asiakas Englanti sekä Ranska, johon Argentinan yhdistävät erinomaisen voimakkaat kulttuurisiteet, voimakkaamat kuin mihinkään muuhun maahan, vanha emämaa, "madre patria" Espanjakin mukaan luettuna. Tätä puolueettomuuskantaansa Argentina korosti myös Suomen kysymyksessä Pohjoismaiden valtioiden päämiesten konferenssiin Tukholmassa järjestämällään amerikkalaisten valtioiden presidenttien sähkeellä.

Presidentti Castillo jatkoi sitten edeltäjänsä politiikkaa. Se oli sopuoncinnussa myös maan upseeripiirien enemmistön kanssa, joka ei salannut myötätuntoaan akselimaita kohtaan. Tähän viralliseen kantaan vaikutti myös presidentin ja ulkoasiainministeri Ruiz Guinazua luottamus ja usko näiden voittoon. Siinä mielessä Argentina ei eräistä panamerikkalaisten konferenssien päätöksistä huolimatta rikkonut välejänsä Japanin kanssa Pearl Harbour'in hyökkäyksen jälkeen. Jo vuoden 1943 tammikuussa Rio de Janeirossa pidetyssä uudessa panamerikkalaisessa konferenssissa se esiintyi edelleen samassa hengessä tulkiten myöhemmin sanotun konferenssin päätökset suosituksiksi, jotka kukin maa saattoi toteuttaa ja sovelluttaa käytäntöön harkintansa mukaan. Tällä menettelyllään Argentina lopullisesti eristäytyi muista amerikkalaisista valtioista.

Argentinan kannanottoon vaikutti suuresti sen ja Amerikan Yhdysvaltain välinen vastakohta, jota ei yleensä pyrittykään salaamaan kaikesta "hyvän naapurisuuden" politiikasta harjoittamatta. Siihen vaikutti näiden maiden välinen kilpailu maata-

loustuotteiden markkincilla ja Amerikan Yhdysvaltain harjoittama boikotti argentinalaisia lihatuotteita kohtaan, joka syvästi loukkasi argentinalaisia. Lisäksi amerikkalaiset eivät muutenkaan olleet Argentinassa pidettyjä, nyt vielä vähemmän. Eri aate- ja etupiirien välistä taistelua käytiin näinä vuosina ankarasti Buenos Airesissa. Niinpä Kansainliittopiireissä tunnettu Bolivian edustaja Costa du Rels tullessaan toukokuussa 1941 maansa suurlähettilääksi Buenos Airesin lausui minulle, ettei hän voinut kuvitellakaan millaista taistelua täällä s.o. Buenos Airesissa käydään Etelä-Amerikan markkinoista.

Puolueettomuuspolitiikka oli maan virallinen kanta eikä sellaisena vastannut suinkaan maan yleistä mielipidettä, kuten edellä jo viittasin. Sodan kestäessä tämä kävi yhä ilmeisemmäksi. Niinpä maan lehdistö eräin vähäpätöisin poikkeuksin asettui peittelemättä liittolaismaiden puolelle mihin osataan myös vaikuttaa tällä taholla tullut erinomaisen voimakas taloudellinen tuki, kuten suuren La Nación-lehden ulkopoliittinen toimittaja minulle suoraan huomautti. Ulkopoliittisestikin presidentti Castillon ja hänen hallituksensa asema oli siten kesäkuun 1943 sotilaskaappauksen tapahtuessa käynyt varsin heikoksi.

Sotilaskaappauksen ulkopoliittinen päämäärä on kaikista julkilausumista ^{ja puheista} /huolimatta melkoisen hämärä. Siinä oli mukana aineksia, jotka tahtoivat, että Argentina olisi heti/ja välittömästi asettunut liittolaismaiden riviin. Ne olivat kuitenkin vähemmistöä, mihin viittaa kenraali Rawsonin yhden yön kestänyt presidenttikausi. Hänen seuraajansa kenraali Ramirezin kerrotaan luvanneen Amerikan Yhdysvaltain suurlähettiläelle välirikon akselivaltain kanssa, mutta se lykkääntyi

upseeripiirien painostuksesta aina seuraavan vuoden helmikuuhun ja silloinkin se johti kenraali Ramirezin ^{ja}eräitten muiten johtavien upseerien eroon. Huomattavaa osaa sotilashallituksen kannattajina näyttelivät alussa n.s. kansallismieliset piirit, jotka kaiken aikaa olivat olleet lämpimiä akselivaltojen kannattajia.

Kansallismielisten vaikutusvaltaa osoittavat m.m. Argentinasta käsin johdettu sotilaskaappaus Boliviassa ja sikäläisen sotilashallituksen viipymätön tunnustaminen sekä samansuuntaiset, vaikkakin epäonnistuneet yritykset Paraguayssa ja Chilessä. Samoin puheet siitä että Argentinan tarkoitus on muodostaa lähimpien naapureittensa Chilen, Paraguayn ja Bolivian kanssa taloudellinen ryhmä, jonka painopiste ja keskus olisi tietysti Buenos Aires. Pitkälle käydyt neuvottelut tulliliitosta Chilen kanssa vain vahvistivat näitä suunnitelmia. Amerikan Yhdysvallat käsittivät hyvin, että kaikki nämä suunnitelmat ja toimenpiteet tarkoittivat sen vaikutusvallan heikentämistä ja sitä vastaan suunnatun blokin muodostamista. Ennestäänkin kireät suhteet sen ja Argentinan välillä kiristyivät siten huomattavasti heti sotilashallituksen alkuaikoina. Monet mielenosoitukset siihen aikaan saivat suoraan amerikkalaisvas-taisen sävyn, ja Yhdysvallat vastasivat taloudellisilla toimenpiteillä supistaen Argentinan ostomahdollisuuksia.

Kun sitten kenraali Ramirez oli pakotettu välirikkopäätöksensä johdosta luovuttamaan paikkansa kenraali Farrelille, julistivat Amerikan Yhdysvallat boikotin Argentinan uutta hallitusta kohtaan. kieltämällä edustustonsa asettumasta suhteisiin kenraali Farrelin hallituksen kanssa. Saman kannan omaksuivat

myös muut liittolaismaat Chileä, Paraguayta ja Boliviaa lu-
kuunnottamatta Puolueettomat maat taas asettuivat suhteisiin
uuden hallituksen kanssa katsoen sen edellisen suoranaiseksi
jatkoksi, kun varapresidentti seurasi "sairauden vuoksi eron-
nutta" presidenttiä valtakunnan johdossa. Tilanne oli kuitenkin
varmaan ainutlaatuinen diplomatian historiassa. Suurin osa dip-
lomaattikuntaa oli siten Buenos Airesissa vain turisteina, ku-
leikillään
ten Brasilian suurlähettiläs /sanoi. Se kärjistyi vielä, kun
Amerikan Yhdysvallat ensimmäisenä kutsuivat suurlähettiläänsä
Washingtoniin informointia varten palaamatta takaisin. Toiset
seurasivat esimerkkiä tai antoivat määräyksen edustajalleen
siirtyä Montevideoon. Argentiinaa ei myöskään kutsuttu Meksiko
Cityssä pidettyyn panamerikkalaiseen konferenssiin.

Tätä boikottia kesti sitten siihen asti, kunnes presi-
denti Farrel puolestaan julisti sodan akselivalloille, pääsi
Yhdysvaltain myötävaikutuksella mukaan San Fransiscon konfe-
renssiin ja liittyi Meksikon panamerikkalaisen konferenssin
päätöksiin. Diplomaattiset välit palautuivat entiselleen liitto-
laismaiden kanssa m.m. Amerikan Yhdysvaltain uusi suurlähettiläs
Braden jätti valtakirjansa viime toukokuussa hiukan en-
nen Argentinan kansallispäiväjuhlia.

Argentina puolestaan alkoi vähitellen toteuttaa akseli-
valtojen suhteen yhä jyrkemmin Rio de Janeiron konferenssin
päätöksiä lähinnä niiden liikkeitä ja järjestöjä vastaan. Näyt-
ti siltä, että uusi suuntautuminen oli jo täysin omaksuttu
maan ulkopoliitikassa.

Johdonmukaisesti tämän kanssa Argentina pyrki myös suh-
teisiin Neuvostoliiton kanssa, jota se ei ollut milloinkaan

tunnustanut. Niin pitkälle oli kyllä tultu, että Neuvostoliitolla oli ollut Buenos Airesissa kauppavaltuuskunta, mutta se lakkautettiin v. 1930 kenraali Urikubun vaatimuksesta. Edellä mainitsemani diplomaattisen jännityksen kuluessa kysymys tuli esille, tasapainon hankkimiseksi, kuten ulkoasiainministeriön lainopillinen neuvos, nykyinen suurlähettiläs Santos Munoz minulle sanoi, siis vastapainoksi Amerikan Yhdysvalloille. Myöhemmin kuluvan vuoden alkupuolella, San Franciscon konferenssin jälkeen kysymys tuli uudelleen esille ja asiasta käytiin neuvotteluja Washingtonissa. Buenos Airesissa oltiin niiden suhteen jo melkoisen optimisteja, mutta Neuvostoliitto ei ollutkaan halukas asettumaan suhteisiin Argentinan nykyisen hallituksen kanssa.

Englannin asema Argentinassa on aivan erikoinen. Se oli kyllä muodollisesti omaksunut Argentinan hallituksen suhteen saman kannan kuin Amerikan Yhdysvallatkin päästämättä kuitenkaan välejä kiristymään yhtä pitkälle kuin nämä. Tiedän, että esim. boikotin kestäessäkin Englannin suurlähetystö oli epävirallisesti yhteydessä ulkoasiainministeriön kanssa. Tähän vaikuttavat Englannin tavattoman suuret taloudelliset edut Argentinassa, niin suuret, että voidaan sanoa Argentinan olevan Englannille monin verroin tärkeämmän kuin jotkut dominiot. Argentina puolestaan on myös tehnyt kaikkensa säilyttääkseen suhteensa Lontoon kanssa vastakohtana Yhdysvalloille. Se on sille ollut myös sitä helpompaa, kun molempien liittolaismaiden välillä vallitsee Argentinassa varsin tiukka kilpailu. Ei ollut herättämättä huomiota, kun Englannin suurlähettiläs heti boikotin lakattua kiirehti järjestämään sekä

presidentille että varapresidentille kutsut.

Olisi odottanut, että ulkopoliittinen jännitys olisi diplomaattisten suhteiden palautuessa Argentinan ja Amerikan Yhdysvaltain välillä lauennut. Monet merkit viittasivatkin jo siihen. Argentina jatkoi toimenpiteitään akselivaltoja vastaan ja Yhdysvaltain suurlähettiläs sai osakseen paljon suosiota. Näytti siltä, että hän oli onnistunut saamaan lujan otteen maan asioissa. Mainitsen siitä pienen omakohtaisen esimerkin. Diplomaattisten suhteiden palautuessa Argentina aloitti suuren "mouvement diplomatique'in". Pitkin linjaa vaihdettiin ja nimettiin suurlähettiläitä ja ministereitä. Heinäkuussa v.a. alivaltiosihteeri Pardon ollessa luonani ja puheen ollessa uusista nimityksistä, tiedustelin, onko mahdollisesti harkittu myös edustajan lähettämistä Helsinkiin. Hän vastasi myöntävästi, mutta lisäsi samalla, että hänen täytyy asiasta vielä neuvotella Yhdysvaltain suurlähettilänsä kanssa.

Vähitellen tilanne huononi jälleen. Epäilemättä Argentina on siihen syypää. Sen olisi mielestäni tullut päästyään kerran mukaan San Fransiscoon Yhdysvaltain myötävaikutuksella johdonmukaisesti ja tinkimättä jatkaa omaksumaansa suuntautumista. Kun niin ei tapahtunut saivat Yhdysvallat aihetta syyttää sitä puolinaisista toimenpiteistä ja ennenkaikkea, että paluuta perustuslainmukaisiin oloihin jarrutettiin. Osittain tähän on syytä myös Amerikan Yhdysvalloilla, sillä onhan se ensinnäkin tunnustanut varauksitta monta muuta eteläamerikkalaista diktatuurihallitusta. Lisäksi suurlähettiläs Braden esiintyi kaiken aikaa enemmän aktiivisen poliitikon kuin diplomaatin tavoin provosoiden siten lukuisilla puheillaan ja esitel-

millään virallisissa piireissä vastavaikutuksen. Hallitusta vastustavat laajat kansalaispiirit sitä vastoin osoittivat hänelle sitä enemmän suosiotaan. Tilanne kärjistyi uudelleen. Suurlähettiläs Braden nimitettiin valtiodepartementin alivaltiosihteeriksi jatkaen siinä ominaisuudessa hyökkäyksiään Argentinan hallitusta vastaan. Hän syyttää edelleen sitä natsilaisuudesta. Syytökset kohdistuvat kuitenkin lähinnä ei niinkään paljon presidenttiin kuin eversti Peronin, hallituksen voimamieheen, jonka kanssa hänellä oli muutamia kuumia yhteenottoja. On kyllä totta, että Peron ei ainakaan aikaisemmin peitellyt natsi- ja fascismioppeja kohtaan tuntemaansa kiinnostusta ja voipa sanoa hänen eräissä sosialipoliittisissa toimenpiteissään ottaneensa niistä esimerkkejä. Luulisin kuitenkin perussyyn Peron-vihaan olevan toisaalla. Peron on nimittäin kaiken aikaa pyrkinyt luomaan Argentinan lähinnä raskasta ja sotatarveteollisuutta tehdäkseen maan näissä suhteissa mahdollisimman riippumattomaksi Yhdysvalloista samaten kuin hän on asettunut jyrkästi vastustamaan Yhdysvaltain taloudellisia hegemonia-pyrkimyksiä. Kun hän lisäksi alkuaikoina varsinkin käytti tarkoituksiinsa voimia, jotka viittasivat yhteyteen akselivaltain kansalaisten ja liikkeiden kanssa sekä sai kannatusta piireiltä, joiden amerikkalaisviha on tunnettua, niin on käsitettävää, että vain hänen poistumisensa hallituksesta voi tyydyttää Yhdysvaltoja.

Toisaalta Amerikan Yhdysvallat eivät ehkä ole riittävässä määrin ottaneet huomioon argentinalaisten herkkyyttä reagoida, jos heidän omanarvontuntonsa loukataan tai he näkevät toimenpiteissä otteita tai piirteitä, jotka voidaan hel-

posti käsittää uhaksi tai maan suveräänisyyden loukkaukseksi. Siinä suhteessa se kauris "hyvän neapuruuden politiikka," joll' Roosevelt aikanaan luonnehti suhteensa latinalaisamerikkalaisiin maihin ei ehkä ole aina ollut yhtä joustava ja pehmeä kuin se tapa, jolle Englanti on näitä maita ja varsinkin Argentiinaa kohdellut.

Mutta myöskin Amerikan Yhdysvallat ovat puolestaan arkoja. Ne seuraavat erinomaisen tarkasti Argentinan hallituksen toimenpiteitä, jotka aiheuttavat kovin herkästi närkästy mistä ja pahaa tuulta ehkäpä liiankin herkästi. Mutta Yhdysvallat valvovat myös muiden maiden suhtautumista Argentiinaan. Tässä suhteessa on hyvin kuvaavaa, että se pieni kauppasopimuksen täydennys, jonka Ruotsi teki viime heinäkuussa Argentinan kanssa ja josta ~~kauppatyöväk~~ eräs Ruotsin lähetystön omista virkamiehistä lausui, että sillä tuskin on ^{merkitystä} muuta/kuin propaganda-arvoa, herätti paljon pahaa verta amerikkalaisissa lehdissä ja huomautettiin, kuinka Ruotsi on voinut tehdä sopimuksen Argentinan nykyisen hallituksen kanssa. Olisiko tämä antanut aiheen äskeiseen Ruotsin Buenos Airesin lähettilään siirtoon Madridiin?

x x x

Yhteenvetona haluaisin lausua, että se sekä sis- että ulkopoliittinen jännitys, jota Argentina nykyisin potee, ei nähdäkseni voi kovin kauan jatkua. Nykyisen hallituksen kannattajajoukko, uusista siihen liittyneistä voimista huolimatta on siksi pieni, hajaannus ja sekavuus on siksi suuri, että tilanteesta on etsittävä ulospääsyä, mikä tapahtuu vain vaalien kautta. Sitä varten on m.m. useasti jo esitetty, että hallitus luovuttaisi vallan maan korkeimmalle oikeudelle, kuten äskettäin

on Brasiliassa tapahtunut, koska sellainen ratkaisu antaisi parhaat takeet siitä, että vaalit tapahtuvat ilman virallista painostusta. Riittävän monet kokemukset osoittavat, että parhaimmatkin pyrkimykset ovat tuomitut epäonnistumaan, jos ne tahdotaan pakottaa kansalle ilman että se itse on saanut olla niistä päättämässä ja ratkaisemassa. Tämän huomion jouduin aikanani tekemään vastaavanlaisissa olosuhteissa aikanani Espanjassa.

Helsingissä marraskuun 3 päivänä 1945.

Uuno Oksanen